

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับศูนย์บริการคนพิการ
พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทุกระดับ ให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ (๗) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๒๐/๓ และมาตรา ๒๐/๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับศูนย์บริการคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ศูนย์” หมายความว่า ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

“ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งศูนย์” หมายความว่า ผู้แทนองค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) ผู้แทนราชการส่วนท้องถิ่น หรือผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ

“ผู้ดำเนินการศูนย์” หมายความว่า กลุ่มบุคคลที่เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์และผู้จัดการศูนย์

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจกำหนดแบบเอกสารและวิธีปฏิบัติอื่นใดให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การกำหนดประเภทศูนย์บริการคนพิการ

ข้อ ๕ ศูนย์บริการคนพิการตามระเบียบนี้มีสองประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งโดยองค์กรด้านคนพิการ หรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้บริการแก่คนพิการในระดับพื้นที่ หรือตามประเภทความพิการ หรือให้บริการแก่คนพิการเป็นการเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

(๒) ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งโดยสำนักงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับการจัดบริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป และดำเนินการอื่นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการภายในจังหวัด

หมวด ๒

ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

ข้อ ๖ ในกรณีราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ยื่นคำขอจัดตั้ง โดยให้ผู้มีอำนาจทำการแทนองค์กรยื่นคำขอจัดตั้งต่อผู้อำนวยการหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุญาต ทั้งนี้ ตามแบบที่ผู้อำนวยการกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน จำนวน ๓ ชุด ดังต่อไปนี้

(๑) ร่างข้อบังคับหรือระเบียบของศูนย์ อย่างน้อยประกอบด้วยชื่อศูนย์ สถานที่ตั้งศูนย์ วัตถุประสงค์ โครงสร้างและการบริหารงาน การให้บริการ และคุณภาพการให้บริการ

(๒) รายชื่อผู้ดำเนินการศูนย์

(๓) แผนผังแสดงสถานที่ตั้งของศูนย์

สถานะของศูนย์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่หน่วยงานหรือองค์กรแห่งนั้นกำหนด

ข้อ ๗ ในกรณีองค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) เป็นผู้ยื่นคำขอจัดตั้งศูนย์ โดยให้ผู้มีอำนาจทำการแทนองค์กรยื่นคำขอจัดตั้งพร้อมเอกสารตามข้อ ๖ และเอกสารเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

(๑) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในการใช้สถานที่และอาคารที่จะขอจัดตั้งเป็นศูนย์ โดยให้ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งศูนย์แสดงหนังสือยินยอมจากเจ้าของสถานที่หรืออาคาร

(๒) ข้อบังคับหรือตราสารขององค์กร

(๓) เอกสารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐)

(๔) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอจัดตั้งศูนย์ และผู้ดำเนินการศูนย์ทั้งในนามบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล ดังต่อไปนี้

(ก) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษาไม่น้อยกว่าภาคบังคับ

(ข) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อคนพิการหรือละเมิดสิทธิคนพิการ

(ค) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษซึ่งไม่เป็นความผิดที่คนพิการหรือองค์กรด้านคนพิการเป็นผู้เสียหาย

(ง) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ผู้ดำเนินการศูนย์ตามวรรคหนึ่ง ต้องมีบุคคลที่มีสัญชาติไทยเกินกึ่งหนึ่ง เว้นแต่มีกฎหมายว่าด้วยการนั้นกำหนดเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๘ สถานที่ยื่นคำขอจัดตั้งศูนย์ ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครให้ยื่นคำขอที่สำนักงานในจังหวัดอื่นให้ยื่นที่ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด

ข้อ ๙ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๘ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอตามข้อ ๘ ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานนั้น และตรวจสอบด้วยว่าอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนผู้ดำเนินการศูนย์ ระเบียบ หรือข้อบังคับการดำเนินงานของศูนย์นั้นเป็นไปตามระเบียบนี้หรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ผู้อำนวยการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ออกใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์ให้แก่ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งศูนย์นั้น

ในกรณีการยื่นคำขอการจัดตั้งศูนย์โดยผู้แทนองค์กรของคนพิการแต่ละประเภท ให้คำนึงถึงการให้บริการตามประเภทความพิการนั้นด้วย

หากตรวจพบว่ามีข้อใดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอจัดตั้งศูนย์เพื่อดำเนินการแก้ไขภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากไม่ดำเนินการแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด ให้จำหน่ายคำขอได้

แบบใบอนุญาต และใบแทนใบอนุญาตเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ ให้เป็นไปตามผู้อำนวยการกำหนด

ข้อ ๑๐ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันยื่นคำขอ

ให้ใบอนุญาตมีอายุสี่ปีนับแต่วันออกใบอนุญาต และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอต่ออายุก่อนใบอนุญาตหมดอายุอย่างน้อยสามสิบวัน และให้พิจารณาแล้วเสร็จภายในสามวันทำการนับตั้งแต่วันยื่นคำขอ

ให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการศูนย์ด้วย

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์ประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขอาคารศูนย์ ย้ายที่ตั้งศูนย์บริการคนพิการ ตลอดจนเปลี่ยนแปลงผู้ดำเนินการศูนย์ ระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงาน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเพื่อขอความเห็นชอบไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือย้าย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๒ ให้ศูนย์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และความช่วยเหลือตามที่คนพิการร้องขอ และตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ

(๒) เรียกร้องแทนคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการ หรือขอให้จัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้บริการความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพ และการจัดหางานให้แก่คนพิการ

(๔) ให้บริการความช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มจะพิการให้ได้รับการดูแล รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือได้รับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล

(๕) ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการตามประเภทความพิการ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ หรือสำนักงาน หรือศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด มอบหมาย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต

ข้อ ๑๓ ศูนย์อาจยกเลิกกิจการได้ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับใบอนุญาตในการจัดตั้งศูนย์ยื่นคำขอให้ยกเลิกศูนย์ต่อผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต

(๒) ผู้อำนวยการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้ยกเลิก เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงทางการสอบสวนว่าการดำเนินการของศูนย์มีพฤติการณ์ไม่เป็นตามวัตถุประสงค์และข้อบังคับ ไม่สุจริต หรือมิได้ดำเนินการติดต่อกันเกินสองปี หรือองค์การที่ยื่นคำขอถูกเพิกถอนการรับรองมาตรฐานองค์กรตามมาตรา ๖ (๑๐)

กรณีศูนย์ที่จัดตั้งโดยราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐ และมีกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้นเป็นการเฉพาะแล้ว ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้นก่อนด้วย

ข้อ ๑๔ เมื่อมีการยกเลิกศูนย์ ให้เงินคงเหลือจากการได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการใด ให้คืนแก่ส่วนราชการนั้น

กรณีมีการยกเลิกศูนย์ ให้ผู้ดำเนินการศูนย์ประสานงานและส่งต่อผู้รับบริการให้กับศูนย์หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ถูกลงโทษให้เลิกศูนย์ ให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตอุทธรณ์ต่อผู้ออกคำสั่งตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อ ๑๖ ให้ศูนย์ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินหรือด้านอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด หรือได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด

ข้อ ๑๗ ให้จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดในสังกัดสำนักงานขึ้น เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในเขตพื้นที่จังหวัด

การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดขึ้นในจังหวัดใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๘ ให้ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามสภาพและปัญหาเกี่ยวกับคนพิการในเขตพื้นที่จังหวัด

(๒) ประสาน คัดกรอง และส่งต่อคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะพิการ ให้แก่ศูนย์หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการดูแล รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสม

(๓) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ และจัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด รวมทั้งบูรณาการแผนดังกล่าวเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดหรือท้องถิ่น

(๔) จัดทำทะเบียน ฐานข้อมูล และให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการภายในจังหวัด

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวกด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนบริการทางวิชาการแก่ศูนย์ องค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใด เพื่อบริการแก่คนพิการให้ได้มาตรฐาน

(๖) ให้บริการความช่วยเหลือเพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด เฉพาะในกรณีไม่มีศูนย์ให้บริการในเรื่องนั้น ๆ

(๗) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ รวมถึงดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ตามที่สำนักงานมอบหมาย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการและเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด รวมทั้งทำหน้าที่ตรวจเยี่ยม กลั่นกรองคำขอกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพและเงินสนับสนุนโครงการ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการหรือสำนักงานมอบหมาย

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานจัดสรรอัตรากำลังหรือจัดจ้างบุคลากร และจัดสรรงบประมาณประจำปี หรือให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนอุดหนุนเงินจากกองทุนเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หมวด ๔

มาตรฐานการดำเนินการและการให้บริการแก่คนพิการของศูนย์บริการคนพิการ

ข้อ ๒๐ ให้ศูนย์บริการคนพิการแต่ละประเภทมีมาตรฐานการดำเนินการและมาตรฐานการให้บริการแก่คนพิการตามเกณฑ์ชี้วัดที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ข้อ ๒๑ ให้สำนักงานสนับสนุนทางวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและความช่วยเหลืออื่นใดตามความจำเป็นและเหมาะสม รวมทั้งติดตามตรวจสอบ และกำกับการดำเนินงานของศูนย์ให้เป็นไปตามเกณฑ์ชี้วัดการดำเนินงานและการให้บริการตามข้อ ๒๐

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖

สันติ พร้อมพัฒน์

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ